

BIBLIOGRAFIA PRAC DRUKOWANYCH  
WŁADYSŁAWA BORTNOWSKIEGO  
W LATACH 1938—1978

1938

- Cyfry a życie — pomoc młodzieży akademickiej*, „Kreśowiak”, nr 2, s. 1-2.
- Przegląd prac konserwatorskich na Górze Zamkowej w Wilnie w latach 1930-1936*, „Ateneum Wileńskie”, R. XIII, z. 1, s. 211-216.
- [Rec.] „Ateneum Wileńskie”, R. XIII, z. 2, s. 312-314 (T. Łopalewski, *Między Niemnem a Dźwiną. Ziemia wileńska i nowogródzka*, Poznań bdw.).

1939

- O mieczach katowskich miasta Wilna*, „Ateneum Wileńskie”, R. XIV, z. 1, s. 232-236.
- [Rec.] „Ateneum Wileńskie”, R. XIV, z. 1, s. 271-272 (*Księga Batorjańska. Zbiór dokumentów ku uczczeniu 350-letniej rocznicy zgonu króla Stefana Batorego*. Oprac. R. Mienicki, Wilno 1935).
- [Rec.] „Ateneum Wileńskie”, R. XIV, z. 1, s. 290-297 (W. Wielhorski, *Litwa współczesna*, Warszawa 1938).

1945

- Rola i zadania spółdzielczości*, „Praca Polityczno-Wychowawcza w Wojsku”, nr 2, s. 6-10.

1947

- Generał Ignacy Prądzyński*, „Nasza Myśl”, R. I, nr 7, s. 39-44.
- Opozycja przeciwko Skrzyneckiemu*, „Bellona”, R. XXIX, z. 11-12, s. 900-915 i odb.
- Stefan Czarniecki — wódz wojny partyzanckiej*, „Nasza Myśl”, R. I, nr 2, s. 42-46.
- W rocznicę Powstania Listopadowego*, „Polska Zbrojna”, nr 319, s. 5.
- [Rec.] „Nasza Myśl”, nr 6, s. 111 (J. Muszyńska-Zygmańska, *Wielkopolska w powstaniu kościuszkowskim*, Poznań 1947).

1948

- Bitwa pod Miłostawiem* (30 IV 1848 r.), „Polska Zbrojna”, nr 116, s. 4.  
*Czerwcowe walki robotników paryskich 23-26 czerwca 1848 r.*, „Polska Zbrojna”, nr 170, s. 3.  
*14 lipca 1789 roku w Paryżu*, „Polska Zbrojna”, nr 191, s. 7.  
*Edward Dembowski. 1822-1846*, „Polska Zbrojna”, nr 52, s. 7.  
*Działania wojenne w Wielkopolsce. W stulecie Wiosny Ludów*, „Bellona”, R. XXX, z. 4, s. 257-276.  
*Echa powstania styczniowego we Włoszech*, „Nasza Myśl”, R. II, nr 1, s. 86-87.  
*Głos w dyskusji o historii sztuki wojennej*, „Bellona” R. XXX, z. 7-8, s. 809-816.  
*Ludzie Paryskiej Komuny. Jarosław Dąbrowski (1836-1871)*, „Polska Zbrojna”, nr 85, s. 9.  
*Ludzie Paryskiej Komuny. Walerian Antoni Wróblewski. 1836-1908*, „Polska Zbrojna”, nr 90, s. 4.  
*Obrona Książa (Z dziejów Powstania Wielkopolskiego)*, „Polska Zbrojna”, nr 115, s. 4.  
*Odra i Nysa w systemie obronnym Polski pierwszych Piastów*, „Bellona”, R. XXX, z. 10-11, s. 1099-1115 i odb.  
*Paryska Komuna*, „Polska Zbrojna”, nr 77, s. 4.  
*Pierwsza morska bitwa (1463 r.)*, „Polska Zbrojna”, nr 176, s. 5.  
*Program ludowej, demokratycznej rewolucji. W rocznicę powstania krakowskiego 1846 roku*, „Polska Zbrojna”, nr 48, s. 5.  
*Rok 1848 w Wielkopolsce. (W stulecie Wiosny Ludów)*, Łódź, s. 31; [rec.] J. Ender, „Sobótka” 1948, R. III, s. 256-258.  
*Śmierć gen. Jarosława Dąbrowskiego (23 V 1871)*, „Polska Zbrojna”, nr 139, s. 3.  
*Uniwersał Potaniecki — drogą do Armii Ludowej*, „Polska Zbrojna”, nr 129, s. 3.  
*Wpływ rewolucji kozackiej na chłopów polskich*, „Nasza Myśl”, R. II, nr 11, s. 24-28.  
*W rocznicę powstania styczniowego*, „Polska Zbrojna”, nr 22, s. 5.  
*W rocznicę ractawicką*, „Polska Zbrojna”, nr 91, s. 3.  
*W setną rocznicę rewolucji lutowej w Paryżu*, „Polska Zbrojna”, nr 54, s. 3, 5.  
*Żołnierze insurekcji kościuszkowskiej*, „Polska Zbrojna”, nr 130, s. 3.  
 [Rec.] „Bellona”, R. XXX, z. 12, s. 1262-1263 (B. Baranowski, J. Piątkowski, *Dokumenty chłopskiej doli*, Łódź 1948).  
 [Rec.] *Klaudiusz Franciszek Łazowski*, „Bellona”, R. XXX, z. 10-11, s. 1145-1147 (W. Łukasiewicz, *Klaudiusz Franciszek Łazowski*, Warszawa 1948).  
 [Rec.] „Bellona”, R. XXX, z. 5, s. 507-508 (T. Kościuszko, *Pisma*, wybrał, objaśnił i wstępem poprzedził H. Mościcki, Warszawa 1947).  
 [Rec.] „Przegląd Inżynierjino-Saperski”, R. II, z. 2, s. 185-186 (T. Kościuszko, *Pisma*, wybrał, objaśnił i wstępem poprzedził H. Mościcki, Warszawa 1947).  
 [Rec.] *Książka o Szymonie Konarskim*, „Bellona”, R. XXX, z. 12, s. 1263-1266 (W. Łukasiewicz, *Szymon Konarski*, Warszawa 1948).  
 [Rec.] *Książki o wielkiej rewolucji francuskiej*, „Bellona”, R. XXX, z. 7-8, s. 839-842 (P. Kropotkin, *Wielka rewolucja francuska 1789-1793*, Kraków 1948; A. Jefimow, E. Tarle, *Francuska rewolucja burżuazyjna 1789 r. i wojny napoleońskie*, Warszawa 1948).  
 [Rec.] *Książki o wielkiej rewolucji francuskiej*, „Polska Zbrojna”, nr 244, s. 4 (P. Kropotkin, *Wielka rewolucja francuska 1789-1793*, Kraków 1948; A. Jefi-

mow, E. Tarle, *Francuska rewolucja burżuazyjna 1789 r. i wojny napoleońskie*, Warszawa 1948).

[Rec.] „Bellona”, R. XXX, z. 2-3, s. 248-250 (K. Lepszy, *Dzieje floty polskiej*, Gdańsk 1947).

[Rec.] *Literatura dokumentalna*, „Bellona”, R. XXX, z. 5, s. 519-521 (G. Linkow, *Wojna na tyłach wroga*, Warszawa 1947; P. Werszyhora, *Ludzie z czystym sumieniem*, [Warszawa] 1947).

[Rec.] *Literatura dokumentalna*, „Przegląd Inżynieryjno-Saperski”, R. II, z. 3, s. 258-259 (G. Linkow, *Wojna na tyłach wroga*, Warszawa 1947; P. Werszyhora, *Ludzie z czystym sumieniem*, [Warszawa] 1947).

[Rec.] *Nieznaný bohater rewolucji francuskiej*, „Polska Zbrojna”, nr 320 s. 5 (W. Łukasiewicz, *Klaudiusz Franciszek Łazowski*, Warszawa 1948).

[Rec.] „Bellona”, R. XXX, z. 6, s. 639-642 (*Monografia Odry. Studium zbiorowe*, pod red. A. Grodka i in., Poznań 1948).

[Rec.] „Polska Zbrojna”, nr 191, s. 7, [podp.] W. B. (*Monografia Odry. Studium zbiorowe*, pod red. A. Grodka i in., Poznań 1948).

[Rec.] *Mysł wojskowa odrodzonego WP*, „Bellona”, R. XXX, z. 4, s. 350-353 (M. Żymierski, M. Spychalski, *Wojsko Polskie 1944-1947. Wybór rozkazów, przemówień i artykułów*, Warszawa 1947).

[Rec.] *Mysł wojskowa odrodzonego WP*, „Przegląd Inżynieryjno-Saperski”, R. II, z. 3, s. 254-257 (M. Żymierski, M. Spychalski, *Wojsko Polskie 1944-1947. Wybór rozkazów, przemówień i artykułów*, Warszawa 1947).

[Rec.] „Bellona”, R. XXX, z. 1, s. 86-87 (J. Pachonński-Lubicz, *Wojna francusko-neapolitańska 1798-1799 i udział w niej „Legionów Polskich”*, Kraków 1947).

[Rec.] „Bellona”, R. XXX, z. 2-3, s. 250-253 (J. Pajewski, *Niemcy w czasach nowożytnych (1917-1939)*, Poznań 1947).

[Rec.] „Bellona”, R. XXX, z. 6, s. 635-636 (*Rok 1848 w Polsce — wybór źródeł*. Oprac. S. Kieniewicz, Wrocław 1948).

[Rec.] „Bellona”, R. XXX, z. 1, s. 84-86 (E. Schumacher, *Geschichte der zweiten Weltkrieges*, Zürich 1946).

[Rec.] *Śląsk w oczach gestapo*, „Bellona”, R. XXX, z. 9, s. 982-984 (K. Popiołek, *Śląsk w oczach gestapo*, Katowice 1948).

[Rec.] „Bellona”, R. XXX, z. 7-8, s. 845-847, [podp.] B. W. (*Śląsk — ziemia i ludzie*, praca zbior. pod red. R. Lutmana, K. Popiołka, Katowice—Wrocław 1948).

[Rec.] *Wiosna Ludów na ziemiach polskich*, „Bellona”, R. XXX, z. 9, s. 980-982 (*W stulecie Wiosny Ludów*, wyd. zbior. pod red. N. Gąsiorowskiej, t. 1, *Wiosna Ludów na ziemiach polskich*, [Warszawa] 1948).

[Rec.] „Bellona”, R. XXX, z. 10-11, s. 1147-1150 (M. Złotorzycka, Jarosław Dąbrowski, Warszawa 1948).

## 1949

Andrzej Potiebnia — bojownik „o wolność naszą i waszą”, „Polska Zbrojna”, nr 35, s. 7.

*Dekabryści i „Towarzystwo Patriotyczne”*. W 124 rocznicę powstania dekabrystów, „Polska Zbrojna”, nr 353, s. 6.

*Dzieje wojskowości polskiej do r. 1831. (Wypisy źródłowe)*, pod red. . . . , Warszawa, s. 1-291, [współautorzy:] B. Baranowski, W. Lewandowski.

- Gen. Jarosław Dąbrowski w okresie Komuny, „Nasza Myśl”, R. III, nr 1, s. 18-25.
- Generał Walery Wróblewski, „Nasza Myśl”, R. III, nr 3, s. 40-46.
- Legion Mickiewicza we Włoszech w 1848 r., „Polska Zbrojna”, nr 87, s. 4.
- Lud warszawski w powstaniu kościuszkowskim, „Nasza Myśl”, R. III, nr 6, s. 44-51.
- Manifest Krakowski 1846 roku, „Polska Zbrojna”, nr 52, s. 3.
- Pierwsze barykady rewolucyjnej Łodzi. (W rocznicę „wypadków czerwcowych” 1905 r.), „Głos Robotniczy”, nr 172, s. 5.
- Pierwsze robotnicze barykady w Łodzi. (W rocznicę walk 22—24 czerwca 1905 r.), „Polska Zbrojna”, nr 170, s. 3.
- Polacy w rewolucji lutowej 1848 r., „Polska Zbrojna”, nr 59, s. 4.
- Przeprawy przed bitwą pod Grunwaldem, „Bellona”, R. XXXI, z. 1-2, s. 121-127.
- Udział Polaków w Paryskiej Komunie. W rocznicę śmierci Jarosława Dąbrowskiego, „Polska Zbrojna”, nr 138, s. 4.
- Ukaranie targowiczán 9 maja 1794, „Polska Zbrojna”, nr 128, s. 4.
- Watykan wobec powstania listopadowego, „Nasza Myśl”, R. III, nr 11, s. 35-40.
- Watykan wobec rozbiórów Polski, „Nasza Myśl”, R. III, nr 9, s. 22-29.
- Watykan wobec rozbiórów Polski, „Polska Zbrojna”, nr 235, s. 4; nr 236, s. 3.
- W rocznicę bitwy pod Racławicami, „Polska Zbrojna”, nr 94, s. 4.
- W rocznicę insurekcji warszawskiej 1794 — 17, 18 kwietnia — 1949, „Polska Zbrojna”, nr 104, s. 4.
- W rocznicę Konstytucji 3 maja. 1791-1949, „Polska Zbrojna”, nr 119, s. 4.
- W rocznicę Paryskiej Komuny. 1871 — 18 marca — 1949, „Polska Zbrojna”, nr 76, s. 3.
- W rocznicę walki paryskiego proletariatu (23-26 czerwca 1848), „Polska Zbrojna”, nr 175, s. 5.
- W rocznicę wybuchu powstania listopadowego. 1830-1949, „Polska Zbrojna”, nr 328, s. 6.
- W rocznicę zburzenia Bastylji, „Polska Zbrojna”, nr 190, s. 4, [podp.] W. B.
- W 30-tą rocznicę I powstania śląskiego. (16 VIII 1919—16 VIII 1949), „Polska Zbrojna”, nr 222, s. 3.
- Znaczenie rewolucji lutowej 1848 r., „Polska Zbrojna”, nr 54, s. 4.
- [Rec.] Echa wielkiej rewolucji francuskiej w publicystyce polskiej XVIII wieku, „Bellona”, R. XXXI, z. 5-6, s. 550-552 (H. R z a d k o w s k a, *Stosunek polskiej opinii publicznej do rewolucji francuskiej*, [Warszawa] 1948).
- [Rec.] Generał Walery Wróblewski, „Bellona”, R. XXXI, z. 1-2, s. 157-159 (M. Złotorzycka, *Walery Wróblewski*, Warszawa 1948).
- [Rec.] Jarosław Dąbrowski, „Nasza Myśl”, R. III, nr 2, s. 92-93 (M. Złotorzycka, *Jarosław Dąbrowski*, Warszawa 1948).
- [Rec.] „Bellona”, R. XXXI, z. 5-6, s. 549-550 (W. Kaczmarek, *Drogi w Polsce — zarys geograficzno-gospodarczy*, Łódź 1948).
- [Rec.] „Kwartalnik Historyczny”, R. LVII, z. 1-4, s. 267-269 (J. S. Korotkow, *Rozgrom Wrangiela*, Moskwa 1948).
- [Rec.] *Książka, która sprawia nam zawód*, „Bellona”, R. XXXI, z. 3, s. 246-249 (Związek Pruski i poddanie się Prus Polsce. Zbiór tekstów źródłowych pod red. K. Górskiego, Poznań 1949).
- [Rec.] „Bellona”, R. XXXI, z. 7-8, s. 740-742 (W. Łukasiewicz, *Barykady paryskie (1827-1848)*, Łódź 1949).



- [Rec.] *O początkach państwa ruskiego*, „Bellona”, R. XXXI, z. 3, s. 250-251 (B. D. Grekow, *Bor'ba Rusi za sozdanie swoje go gosudarstwa*, Leningrad 1945).
- [Rec.] „Bellona”, R. XXXI, z. 7-8, s. 738-740 (*ORMO w służbie Polski Ludowej*, red. J. Ettinger i in., [Warszawa] 1949).
- [Rec.] „Bellona”, R. XXXI, z. 5-6, s. 548-549 (A. Pawlikiewicz, *Amerykańska ekspansja. Pomoc amerykańska dla zachodniej Europy w świetle faktów, dokumentów i wypowiedzi*, Warszawa 1949).
- [Rec.] „Bellona”, R. XXXI, z. 4, s. 357-359 (K. Pieradzka, *Bitwa pod Legnicą 1241*, Warszawa 1948).
- [Rec.] „Bellona”, R. XXXI, z. 4, s. 356-357 (W. Smoleński, *Kuźnica Kociątajowska. Studium historyczne*, Warszawa 1949).
- [Rec.] *Zbiegostwo chłopów*, „Bellona”, R. XXXI, z. 3, s. 252-253 (S. Śreniowski, *Zbiegostwo chłopów w dawnej Polsce jako zagadnienie ustroju społecznego*, Warszawa 1948).

## 1950

- „Chleba lub ołowiu”. W rocznicę bohaterskiej walki paryskich robotników, „Polska Zbrojna”, nr 177, s. 8.
- Generał Józef Bem. 14 III 1794—10 XII 1850*, „Żołnierz Polski”, nr 50, s. 4.
- Generał Józef Bem. 14 III 1794—10 XII 1850*, „Wiarus”, R. IV, nr 24, s. 17.
- Na marginesie artykułu „Problem donośności, kalibru i ciężaru sprzętu artylerii polowej”*, „Bellona”, R. XXXI, z. 1, s. 93-96.
- O Komunie Paryskiej*, oprac. . . . , Warszawa, s. 1-164; wyd. II popr. i rozsz. 1951; [rec.] J. Gerhard, „Myśl Wojskowa” 1951, maj, s. 93-97.
- O powstaniu krakowskim 1846. (Wybór dokumentów i fragmentów z opracowań)*, oprac. . . . , Warszawa, s. 1-130; [rec.] J. Gerhard, „Myśl Wojskowa” 1954, nr 4, s. 106-109.
- O powstaniu listopadowym. Wybrane dokumenty oraz wyjątki z opracowań i pamiętników. Zebrał i opatrzył przypisami . . .*, Warszawa, s. 1-172.
- O powstaniu styczniowym. Wybrane dokumenty, odezwy i wyjątki z opracowań i pamiętników. Zebrał i opatrzył przypisami . . .*, Warszawa, s. 1-93; [rec.] T. Twarogowski, „Bellona” 1950, R. XXXII, z. 2-3, s. 300-301.
- Polacy w Komunie Paryskiej*, „Nasza Myśl”, R. IV, nr 3, s. 45-51.
- Powstanie styczniowe*, „Żołnierz Polski”, nr 3, s. 7.
- W 87 rocznicę wybuchu powstania styczniowego. 1863-1950*, „Bellona”, R. XXXII, z. 1, s. 12-19.
- W rocznicę bitwy racławickiej (1794 — 4 kwietnia — 1950)*, „Polska Zbrojna”, nr 94, s. 4.
- W rocznicę bohaterskiej śmierci gen. Jarośława Dąbrowskiego. 1871 — 23 V — 1950*, „Polska Zbrojna”, nr 141, s. 5.
- W rocznicę insurekcji kościuszkowskiej. 24 marca 1794 — 24 marca 1950*, „Polska Zbrojna”, nr 83, s. 5.
- W rocznicę insurekcji warszawskiej 1794 r.*, „Polska Zbrojna”, nr 107, s. 4.
- W rocznicę Konstytucji 3 maja*, „Polska Zbrojna”, nr 121, s. 7.
- W rocznicę powstania styczniowego. 1863-1950*, „Polska Zbrojna”, nr 22, s. 3.
- Żołnierz wolności ludów. W setną rocznicę śmierci generała Józefa Bema*, „Trybuna Ludu”, nr 343, s. 3.
- [Przypisy] L. Saurel, *Generał Hoche*, Warszawa, s. 1-210.

[Rec.] „Przegląd Nauk Historycznych i Społecznych”, T. I, s. 332-339 (G. Labuda, *Pierwsze państwo słowiańskie — państwo Samona*, Poznań 1949).

[Rec.] *Nowe opracowanie dziejów powstania styczniowego*. Dodatek tygodniowy do dziennika „Polska Zbrojna”, nr 8: „Kultura i Życie”, nr 51, s. 3 (J. Kowalski, *Rewolucyjna demokracja rosyjska a powstanie styczniowe*, Warszawa 1949).

[Rec.] „Myśl Wojskowa”, nr 3, s. 356-357 (K. Osipow, *Aleksandr Wasilewicz Suworow. 1730-1800*, Moskwa 1949).

[Rec.] *Współpraca rewolucjonistów rosyjskich i polskich w okresie powstania styczniowego*, „Wiadomości Historyczne”, R. III, nr 4, s. 56-59 (J. Kowalski, *Rewolucyjna demokracja rosyjska a powstanie styczniowe*, Warszawa 1949).

[Rec.] *Współpraca rewolucjonistów rosyjskich i polskich w okresie powstania styczniowego*, „Bellona”, R. XXXII, z. 1, s. 118-120, [podp.] W. B. (J. Kowalski, *Rewolucyjna demokracja rosyjska a powstanie styczniowe*, Warszawa 1949).

## 1951

*Bitwa pod Grunwaldem. (Szkic historyczno-wojskowy)*, Warszawa, s. 1-53; [rec.] T. Nowak, „Myśl Wojskowa” 1952, luty, s. 133-136.

*Insurekcja warszawska 17-18 kwietnia 1794 r.*, „Żołnierz Wolności”, nr 105, s. 3.

*Jarostaw Dąbrowski. 1836-1871. Życiorys [s. 5-46] i dokumenty w oprac. ...*, Warszawa, s. 1-84.

*Jarostaw Dąbrowski. (W 80 rocznicę śmierci)*, „Myśl Wojskowa”, maj, s. 14-36.

*Komuna Paryska (1871-1951)*, „Żołnierz Wolności”, nr 75, s. 3.

[Przedmowa s. 5-7] W. Łukasiewicz, *Stanisław Gabriel Worcell*, Warszawa, s. 1-50.

*O powstaniu kościuszkowskim*. Zebrał i opatrzył przypisami..., Warszawa, s. 1-134; [rec.] T. R., „Myśl Wojskowa” 1952, luty, s. 127-132.

*Powstanie listopadowe*, „Wojsko Ludowe”, nr 11, s. 85-104.

*Powstanie listopadowe i przyczyny jego upadku*, „Przegląd Wojskowy”, R. I, z. 11, s. 59-70.

*Ractawice. 1794 — 4 kwietnia — 1951*, „Żołnierz Wolności”, nr 92, s. 4.

W. Rożałowski, *Wspomnienia o generale Jarostawie Dąbrowskim*, oprac. ..., Warszawa, s. 1-88.

*Udział Polaków w walkach Komuny Paryskiej 1871 r.*, „Myśl Wojskowa”, marzec, s. 19-34.

*Udział Polaków w walkach Komuny Paryskiej 1871 r.*, „Wiadomości Historyczne”, R. IV, nr 2, s. 1-17.

*W rocznicę proklamowania insurekcji kościuszkowskiej*, „Żołnierz Wolności”, nr 83, s. 3.

*W rocznicę Uniwersatu połanieckiego. 1794 — 7 maja — 1951*, „Żołnierz Wolności”, nr 126, s. 4.

*Za wolność waszą i naszą. (W 125 rocznicę stracenia dekabrystów)*, „Wojsko Ludowe”, nr 7-8, s. 99-114.

[Rec.] „Myśl Wojskowa”, maj, s. 98-101 (B. Baranowski, *Powstanie Kostki Napierskiego w 1651 r.*, Warszawa 1951).

[Rec.] *Książka o Stanisławie Worcellu*, „Wojsko Ludowe”, nr 11, s. 139-140 (W. Łukasiewicz, *Stanisław Gabriel Worcell*, Warszawa 1951).

1952

- Dekabryści*. Zebrał i opracował ..., Warszawa, s. 1-117.
- Dyskusje i polemiki. Jeszcze o sztuce wojennej Tadeusza Kościuszki*, „Myśl Wojskowa”, nr 5-6, s. 124-131.
- Dla ojczyzny ratowania wyruszył za morze... (Wyprawa Czarnieckiego na wyspę Alsen)*, „Żołnierz Wolności”, nr 52, s. 4.
- [Głos w dyskusji nad referatem N. Gąsiorowskiej pt. „Proces formowania się narodu burżuazyjnego w ramach kształtowania się stosunków kapitalistycznych w Polsce], „Przegląd Nauk Historycznych i Społecznych”, T. II, s. 271-273.
- Ibn Sina Avicenna*, „Żołnierz Wolności”, nr 122, s. 4.
- Komunikat słownictwa nr 11. Wykaz terminów wojskowych ustalonych przez Komisję Słownictwa przy Sztabie Generalnym...*, „Myśl Wojskowa”, nr 4, s. 102-105.
- Konstytucja 3 maja — dokument polskiego Oświecenia*, „Żołnierz Wolności”, nr 106, s. 3.
- O powstaniu wielkopolskim 1848 roku*. Oprac..., Warszawa, s. 168.
- Polskie działania na morzu podczas wojny trzynastoletniej 1454-1466*, Warszawa, s. 1-46; [rec.] T. Nowak, „Myśl Wojskowa” 1952, nr 5-6, s. 145-148.
- Ractawice i Połaniec*, „Żołnierz Wolności”, nr 81, s. 4.
- Stefan Czarniecki w Danii*, Warszawa, s. 1-48; [rec.] J. Wimmer, „Myśl Wojskowa” 1952, nr 9, s. 100-104.
- Stefan Czarniecki — wódz wojny narodowej przeciwko najazdowi szwedzkiemu*, „Żołnierz Wolności”, nr 14, s. 4.
- Vive la Pologne! (o Jarostawie Dąbrowskim)*, „Żołnierz Polski”, nr 20, s. 11.
- Walki w obronie niepodległości Polski w okresie wczesnofeudalnym*, Warszawa, s. 1-77; [rec.] J. Sikorski, „Myśl Wojskowa” 1952, nr 5-6, s. 148-150.
- „Zagadki” (Epigramaty z okresu Sejmu Wielkiego w Archiwum Wojewódzkim w Łodzi)*, „Wieś”, R. IX, nr 51-52, s. 12.
- [Rec.] *Dwie książki o generale Bemie*, „Przegląd Wojskowy”, R. II, z. 4, s. 130-132 (J. Danielewicz, *Generał Józef Bem. Sylwetka dowódcy*, Warszawa 1951; J. Reychman, *Bohater Siedmiogrodu*, [Warszawa] 1952).
- [Rec.] „Przegląd Wojskowy”, R. II, z. 5, s. 130-132 (S. Komornicki, *Wyzwolenie Kotobrzegu*, Warszawa 1952).
- [Rec.] „Przegląd Wojskowy”, R. II, z. 1, s. 150-152 (W. Łukaszewicz, *Stanisław Gabriel Worcell*, Warszawa 1951).
- [Rec.] *Radziecka sztuka wojenna w okresie wojny domowej*, „Przegląd Wojskowy”, R. II, z. 5, s. 132-133 (*Zarys historii radzieckiej sztuki wojennej w okresie wojny domowej ZSRR (1918-1920)*, cz. 1-2, Warszawa 1951).
- [Rec.] „Przegląd Wojskowy”, R. II, z. 7, s. 111-112 (Z. Stanicki, *Kościuszkowcy w walkach o Berlin*, Warszawa 1952).

1953

- Armia narodowa jako czynnik kształtowania się polskiego narodu burżuazyjnego. Wpływ środowiska rosyjskiego na kształtowanie się patriotyzmu polskiego*, [w:] *Pierwsza konferencja metodologiczna historyków polskich*, t. 2, Warszawa, s. 185-188.
- Bilans miesiąca pogłębienia przyjaźni*, „Głos Uniwersytetu” [Łódzkiego]; R. I, nr 9, s. 2.

Budząca się Łódź. (Powstanie styczniowe w Łodzi i okolicach), „Dziennik Łódzki”, nr 33, s. 3.

Dzieje historii, [z cyklu:] Osiągnięcia i prace łódzkiego środowiska naukowego (II), „Dziennik Łódzki”, nr 12, s. 3.

Gdy chłop był rzeczą dziedzicą, [z cyklu:] Prace i osiągnięcia łódzkiego środowiska naukowego, „Łódzki Express Ilustrowany”, nr 3, s. 3.

Ideologia klasy, która w Polsce zesłała z widowni, [z cyklu:] Prace i osiągnięcia łódzkiego ośrodka naukowego (XII), „Dziennik Łódzki”, nr 155, s. 3.

Miesiąc pogłębienia przyjaźni, „Głos Uniwersytetu”, R. I, nr 6-7, s. 1.

„My na swym zagonie zbili was na miazgi”. (Tradycje walk chłopskich), [z cyklu:] Osiągnięcia i prace łódzkiego środowiska naukowego (I), „Dziennik Łódzki”, nr 2, s. 3.

Nareszcie poznamy dawną Łódź, [z cyklu:] Osiągnięcia i prace łódzkiego środowiska naukowego (III), „Dziennik Łódzki”, nr 24, s. 2.

O Zakładzie Fizyki Teoretycznej Uniwersytetu Łódzkiego, [z cyklu:] Osiągnięcia i prace naukowców łódzkich (4), „Dziennik Łódzki”, nr 39, s. 3.

Pierwsza partia, która podjęła w Polsce sztandar walki klasowej, „Dziennik Łódzki”, nr 207, s. 3, 5.

Satyryczne zagadki okresu Sejmu Czteroletniego, „Wiedza i Życie”, R. XX, nr 5, s. 345-348.

Sprawa Polski — sprawą proletariatu. W rocznicę powstania I Międzynarodówki, „Wieś”, R. X, nr 40, s. 6.

30 lat pracy naukowej prof. dra St. Zajęczkowskiego, „Głos Uniwersytetu”, R. I, nr 10-11, s. 2, [współautor:] R. Rosin.

30 lat pracy naukowej zasłużonego badacza przeszłości ziemi łódzkiej (prof. dra St. Zajęczkowskiego), „Łódzki Express Ilustrowany”, nr 89, s. 4.

Zakład Zoologii Ogólnej, [z cyklu:] Osiągnięcia i prace łódzkiego środowiska naukowego (IX), „Dziennik Łódzki”, nr 106, s. 3.

Z czym występuje Łódź na zjeździe historyków w Stalinogrodzie, [z cyklu:] Osiągnięcia i prace łódzkiego środowiska naukowego (XI), „Dziennik Łódzki”, nr 132, s. 3.

Z dziejów rozwoju nauki polskiej. Joachim Lelewel. 1786-1861, [z cyklu:] Prace i osiągnięcia łódzkiego ośrodka naukowego (13), „Dziennik Łódzki”, nr 186, s. 3.

[Rec.] Uniwersał Czarnieckiego, „Wieś”, R. X, nr 50, s. 6 (S. Czernik, Uniwersał Czarnieckiego. Powieść historyczna, Warszawa 1953).

1954

Bibliografia prac J. Marchlewskiego (oprac. J. Kaczanowska). Cenna publikacja Łódzkiego Towarzystwa Naukowego, „Łódzki Express Ilustrowany”, nr 248, s. 4.

200 publikacji w ciągu roku. Czysty benzen dla przemysłu. Wysokowartościowe barwniki dla włókiennictwa. Nowy pogląd na promienie kosmiczne, [z cyklu:] Prace i osiągnięcia naukowców łódzkich, „Łódzki Express Ilustrowany”, nr 100, s. 3.

J. Lelewel, Wybór pism politycznych. Wyboru dokonali i przypisami opatrzyli..., J. Danielewicz pod red. i ze wstępem M. H. Serejskiego, Warszawa, s. XLVIII, 1-318.

Łódzkie publikacje naukowe (w okresie dziesięciolecia powojennego), „Łódzka Literatura”, [R. II, nr 2], s. 10.

Łódź przygotowuje się do obchodu Roku Mickiewiczowskiego. XIII tom „Prac Polonistycznych” poświęcony wielkiemu poecie. Słownik języka mickiewiczowskiego, „Łódzki Express Ilustrowany”, nr 182, s. 4.



*Nauka o Polsce i świecie współczesnym. Dla klasy I zasadniczych szkół zawodowych*, Warszawa, s. 1-178, [współautor:] M. Sawicki; nast. wyd. w 1955 i 1956 r.  
*Rocznice w 1955 r. Rok Mickiewiczowski. Sesje naukowe. 50-lecie rewolucji 1905 r.*, „Łódzki Express Ilustrowany”, nr 311, s. 3.

[Rec.] *Julian Maciej Goslar*, „Wieś”, R. XI, nr 8, s. 6 (M. Tyrowicz, *Julian Maciej Goslar. Zarys życia i materiały biograficzne*, Warszawa 1953).

## 1955

*Historia dla klasy 2 techników*, Warszawa, s. 1-347, [współautorzy:] I. Danielewicz, I. Gierowski, H. Katz, P. Korzec, M. Siuchniński, B. Zientara, W. Zwolska; nast. wyd. w latach 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967.

*Humanistyka łódzka na 10-lecie swego uniwersytetu*, [z cyklu:] *Prace i osiągnięcia naukowców łódzkich*, „Łódzki Express Ilustrowany”, nr 156, s. 3.

*Joachim Lelewel. (1786-1861)*, [Warszawa], s. 1-24 [powiel.].

*Rola Uniwersytetu w robotniczej Łodzi*, „Głos Robotniczy”, nr 101, s. 3.

*Sesja mickiewiczowska Uniwersytetu Łódzkiego*, „Głos Robotniczy”, nr 302, s. 2.

*Tradycje powstania listopadowego a „Noc Listopadowa” Stanisława Wyspiańskiego*, [w:] *Stanisław Wyspiański. Noc listopadowa. Sceny dramatyczne. Program* [Teatru Nowego], Łódź, s. 9-11, 14-17.

## 1956

*Co łódzkie — oddać Łodzi! Umożliwić badania nad historią wsi naszego województwa. Kiedy wreszcie wrócą do nas akta sieradzkie?*, „Łódzki Express Ilustrowany”, nr 144, s. 5.

*Egzaminy wstępne na wyższe uczelnie*, „Łódzki Express Ilustrowany”, nr 81, s. 5.

*Jeszcze raz o reformie studiów na uniwersytetach*, „Głos Robotniczy”, nr 52, s. 3.

*Mirski — polski władca Matidii*, „Łódzki Express Ilustrowany”, nr 61, s. 3.

*Okopy świętej biurokracji będą zdobyte*, „Głos Uniwersytetu”, R. III, nr 1, s. 3.

*Powstańcy łódzcy z 1863 roku*, [z cyklu:] *Z prac łódzkiego środowiska naukowego*, „Łódzki Express Ilustrowany”, nr 5, s. 3.

*Reforma studiów po raz trzeci*, „Głos Robotniczy”, nr 42, s. 3.

*Rewolucja 1905-1907 w Łodzi i okręgu łódzkim — materiały i dokumenty*, „Głos Robotniczy”, nr 8, s. 3.

*Rozpoczynają się egzaminy na wyższe uczelnie*, „Łódzki Express Ilustrowany”, nr 152, s. 4.

*Teki Pstrokońskiego*, [z cyklu:] *Prace i osiągnięcia łódzkich naukowców*, „Łódzki Express Ilustrowany”, nr 37, s. 5.

*Z zeszytu małego Frania. (Egzaminy wstępne na Wydział Prawa UŁ)*, „Łódzki Express Ilustrowany”, nr 168, s. 4.

## 1957

*Jean Baptiste Cabri*, „Dziennik Łódzki”, nr 130, s. 4.

*Jeszcze raz o „Kopciuszku” polskiej kinematografii*, „Trybuna Wolności”, nr 3, s. 11.

*Jeszcze raz egzaminy... (wstępne na UŁ)*, „Dziennik Łódzki”, nr 162, s. 2.

*Józef Balsamo — czarodziej XVIII wieku*, „Dziennik Łódzki”, nr 106, s. 5.

- Polacy doszli, oprac. . . . „Głos Robotniczy”, nr 118, s. 3.  
 Towarzysze Kościuszki i Pułaskiego, „Żołnierz Wolności”, nr 156, s. 4.  
 „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Łódzkiego”. Z życia wyższych uczelni, „Dziennik Łódzki”, nr 90, s. 3.  
 [Rec.] O powstaniu listopadowym ciekawie, „Głos Robotniczy”, nr 280, s. 4  
 (T. Łepkowski, Warszawa w powstaniu listopadowym, Warszawa 1957).

## 1958

- Piotr Wysocki czy Maurycy Mochnicki autorem relacji o historii sprzysiężenia z lat 1828-1830?, „Przegląd Historyczny”, T. XLIX, z. 4, s. 782-792.  
 Ruchy rewolucyjne 1846-1848 na ziemiach polskich. Teksty źródłowe do nauki historii w szkole, nr 33, oprac. . . ., red. J. Dutkiewicz, Warszawa, s. 1-39.  
 Sesja naukowa Uniwersytetu Łódzkiego, „Głos Robotniczy”, nr 109, s. 3.  
 Trudności w nauczaniu historii, „Głos Robotniczy”, nr 31, s. 3.  
 Walczmy wspólnie o kulturę i naukę łódzką, „Głos Robotniczy”, nr 6, s. 3.  
 Województwo łódzkie w kampanii wrześniowej (przegląd literatury), „Rocznik Łódzki”, T. I (IV), s. 303-309.  
 Ze studiów nad dyktaturą Józefa Chłopickiego, „Zeszyty Naukowe UL”, S. I, z. 8, s. 113-142.  
 „Zeszyty Naukowe UL”, [z cyklu:] Prace i osiągnięcia łódzkich naukowców, „Głos Robotniczy”, nr 214, s. 5.  
 [Rec.] „Przegląd Historyczny”, T. XLIX, z. 2, s. 413-416, [współautor:] W. Zajewski (T. Łepkowski, Warszawa w powstaniu listopadowym, Warszawa 1957).

## 1959

- Kilka uwag o sprzysiężeniu Wysockiego, „Zeszyty Naukowe UL”, S. I, z. 12, s. 133-152.  
 Po egzaminach wstępnych na wyższe uczelnie. Z notatnika egzaminatora, „Głos Robotniczy”, nr 186, s. 3.  
 Powstanie kościuszkowskie. Teksty źródłowe do nauki historii w szkole, nr 22, oprac. . . ., red. B. Baranowski, Warszawa, s. 1-36.  
 „Rocznik Łódzki”, [z cyklu:] Prace i osiągnięcia łódzkich naukowców, „Głos Robotniczy”, nr 254, s. 6.  
 W sprawie aktu detronizacji Romanowów ze stycznia 1831, „Przegląd Historyczny”, T. L, z. 4, s. 856-863.  
 Z dziejów prasy w regionie łódzkim. Kaliski „Dziennik Wielkopolski” z lat 1830-1831, „Rocznik Łódzki”, T. II(V), s. 27-45.  
 „Zeszyty Naukowe UL”, [z cyklu:] Prace i osiągnięcia naukowców łódzkich, „Głos Robotniczy”, nr 26, s. 4.  
 [Rec.] „Rocznik Łódzki”, T. II(V), s. 334-340 (J. Rómmel, Za honor i ojczyznę. Wspomnienia dowódcy armii „Łódź” i „Warszawa”, Warszawa 1958).

## 1960

- Walka o cele powstania listopadowego (od 29 listopada 1830 r. do lutego 1831 r.), Łódź, s. 1-179; [rec.] M. Kukieli, „Teki Historyczne”, 1960/1961, T. XI, s. 284-287; T. Łepkowski, „Acta Poloniae Historica”, 1962 [T.] 5, s. 217-219; W. Zajewski, „Przegląd Historyczny” 1961, T. LII, z. 2, s. 338-359.

„Zeszyty Naukowe UŁ”, „Głos Robotniczy”, nr 201, s. 3.

[Rec.] „Komunikaty Mazursko-Warmińskie”, nr 3, s. 416-421 (S. M. Kuczyński, *Wielka wojna z Zakonem Krzyżackim w latach 1409-1411*, Warszawa 1960).

[Rec.] „Studia Źródłoznawcze. Commentationes”, T. V, s. 171-174 (*Źródła do historii klasy robotniczej okręgu łódzkiego*, oprac. G. Missalowa, t. 1, Warszawa 1957; *Źródła do historii miast łódzkiego okręgu przemysłowego w XIX w.*, oprac. R. Kaczmarek, t. 2, Warszawa 1958, [w:] *Materiały do historii miast przemysłu i klasy robotniczej w okręgu łódzkim*, red. N. Gąsiorowska).

## 1961

*Bogaci recenzenci i ubodzy autorzy*, „Odgłosy” R. IV, nr 39, s. 2.

*Dlaczego właśnie w Łodzi?* [z cyklu:] *Prace i osiągnięcia naukowców łódzkich (w studiach nad J. Lelewelem)*, „Głos Robotniczy”, nr 142, s. 4.

*Historycy łódzcy swemu Seniorowi (prof. dr. St. Zajczkowskiemu)*, „Głos Robotniczy”, nr 202, s. 4.

*Leningradzki „latarnik” (Aleksander Pitsz)*, „Dziennik Łódzki”, nr 262, s. 3-4.

*Na tropach września (1939)*, „Odgłosy”, R. IV, nr 36, s. 2.

*Szkoły zdają egzamin... Po egzaminach na łódzkie wyższe uczelnie*, „Głos Robotniczy”, nr 168, s. 3.

*Uniwersytet Łódzki ku czci Joachima Lelewela*, „Głos Robotniczy”, nr 73, s. 5.

*Zmiana programów nauczania. Na progu roku akademickiego 1961-1962*, „Dziennik Łódzki”, nr 209, s. 3.

*Związek Piotra Wysockiego (1828-1830)*, „Studia i Materiały do Historii Wojskowości”, T. VII, cz. I, s. 145-185.

[Rec.] *Wokół autobiografii literackiej Grzegorza Timofiejewa*, „Rocznik Łódzki”, T. IV(VII), s. 206-210 (G. Timofiejew, *Mitość nie zna zmęczenia*, Łódź 1959).

## 1962

*Na tropach łódzkiego września. Z dziejów kampanii wrześniowej na terenie województwa łódzkiego*, [Łódź], s. 1-218. [Rec.] J. Kamiński, „Wojskowy Przegląd Historyczny” 1963, R. VIII, nr 1, s. 478-479; S. Wojtkowiak, „Rocznik Łódzki” 1963, T. VII (X), s. 166-169.

*Papiery generała Stanisława Klickiego w zbiorach Państwowego Archiwum w Łodzi*, „Rocznik Łódzki”, T. V(VIII), s. 173-181.

*Stanowisko Joachima Lelewela wobec rosyjskiego ruchu rewolucyjnego*, „Zeszyty Naukowe UŁ”, S. I, z. 24, s. 65-77.

*Udział „kaliszan” we władzach powstania listopadowego*, [w:] *Osiemnaście wieków Kalisza. Studia i materiały do dziejów miasta Kalisza i regionu kaliskiego*, Kalisz, s. 225-270, sum. s. 455-456, res. s. 479-481.

*Uwagi nad „Uwagami o celach powstania listopadowego”*, „Przegląd Historyczny”, T. LIII, z. 2, s. 386-392. [Polem.] W. Zajewski, *Na marginesie listu Wł. Bortnowskiego*, tamże, s. 392-397.

[Rec.] „Rocznik Łódzki”, T. VI(IX), s. 273-277 (PPR — rezolucje, odezwy, instrukcje i okólniki Komitetu Centralnego VIII 1944-XII 1945, Warszawa 1959; PPR — rezolucje, odezwy, instrukcje i okólniki Komitetu Centralnego I 1946-I 1947, Warszawa 1961).

1963

Aleksander Pogodin jako popularyzator historii Polski i „spraw polskich” w latach 1901-1915, „Zeszyty Naukowe UE”, S. I, z. 30, s. 139-156.

2 Korpus w powstaniu listopadowym (22 VIII—18 IX 1831 r.), „Studia i Materiały do Historii Wojskowości”, T. IX, cz. I, s. 179-236.

Po egzaminach na wyższe uczelnie łódzkie. Sprawy naszej młodzieży, „Dziennik Łódzki”, nr 168, s. 3.

[Rec.] „Rocznik Łódzki”, T. VIII(IX), s. 248-251 (A. Hercen, O powstaniu styczniowym. Wybór pism, oprac. i wstęp — L. Bazyłow, M. Werzchowski, Warszawa 1962).

[Rec.] „Rocznik Łódzki”, T. VII(X), s. 179-181 (Księga pamiątkowa 50-lecia Związku Zawodowego Pracowników Poligrafii Okręgu Łódzkiego. 1907-1957, [Łódź 1959]; Piętnaście lat wojskowej poligrafii w Łodzi. 1945-1960, Łódź 1960).

[Rec.] „Roczniki Historyczne”, R. XXIX, s. 298-302 (A. Ostrowski, Pamiętnik z czasów powstania listopadowego, wyd. K. i W. Rostoccy, Wrocław 1961).

[Rec.] „Rocznik Łódzki”, T. VII(X), s. 183-185 (S. Pestkowski, Wspomnienia rewolucjonisty, oprac. P. Korzec, Łódź 1961).

[Rec.] „Studia Źródłoznawcze. Commentationes”, T. VIII, s. 209-211 (Postępowa publicystyka emigracyjna 1831-1846. Wybór źródeł, oprac. W. Łukasiewicz, W. Lewandowski, Wrocław 1961).

1964

Czy szkoły są winne? Sprawy nie tylko młodzieży. Artykuł dyskusyjny, „Dziennik Łódzki”, nr 182, s. 3.

Lubelskie lato wciąż niesie zmiany..., „Osnowa”, s. 8-13.

Na tropach łódzkiego września: Armia Łódź — bitwa nad Bzurą — na szachownicy dyplomatycznej — zapada mrok, „Odgłosy”, R. VII, nr 36, s. 4; nr 37, s. 1, 3; nr 35, s. 1, 3; nr 38, s. 3.

Po egzaminach... Sprawy nie tylko młodzieży, „Dziennik Łódzki”, nr 166, s. 3.

Powstanie listopadowe w oczach Rosjan, Warszawa, s. 241 (powiel.: Uniwersytet Łódzki. Prace Instytutu Historycznego, nr 10).

„Rocznik Łódzki” po raz dziewiąty, [z cyklu:] Prace i osiągnięcia historyków łódzkich, „Dziennik Łódzki”, nr 233, s. 3.

Sprawy nie tylko młodzieży. Przed egzaminami na wyższe uczelnie, „Dziennik Łódzki”, nr 98, s. 3.

Szkoły na cenzurowanym. Wokół egzaminów na wyższe uczelnie, „Odgłosy”, R. VII, nr 29, s. 1, 3.

[Rec.] „Rocznik Łódzki”, T. IX(XII), s. 256-258 (Z. Chądzyński, Wspomnienia powstańca z lat 1861-1863, oprac. E. Halicz, Warszawa 1963).

[Rec.] Prawda historyczna o „Krzyżakach”, [z cyklu:] Prace i osiągnięcia łódzkich naukowców, „Dziennik Łódzki”, nr 78, s. 3 (S. M. Kuczyński, Rzeczywistość historyczna w „Krzyżakach” Henryka Sienkiewicza, Warszawa 1963).

[Rec.] Ziemie pozyskane dla Polski. Publikacje naukowców łódzkich, „Dziennik Łódzki”, nr 120, s. 3 (S. Banasiak, Działalność osadnicza PUR na ziemiach odzyskanych w latach 1945-1947, Poznań 1963).

1965

„Aurora”, „Odgłosy”, R. VIII, nr 44, s. 3.

Józef Dutkiewicz. 40 lat w służbie nauki. Prace i osiągnięcia naukowców łódzkich „Odgłosy”, R. VIII, nr 50, s. 3.



*Łódzcy urzędnicy w świetle badań socjologicznych*, „Odgłosy”, R. VIII, nr 40, s. 3.

*O sprawach młodzieży*, „Odgłosy”, R. VIII, nr 16, s. 3.

*Partyzantka ludowa i „mała wojna” na obszarach Rosji podczas najazdu Napoleona w 1812 roku*, „Studia i Materiały do Historii Wojskowości”, T. XI, cz. II, s. 237-276.

*Rosyjska literatura historyczna powstania listopadowego (1832-1904)*, „Zeszyty Naukowe UŁ”, S. I, z. 40, s. 43-74.

*Wielki Książę Konstanty podczas powstania listopadowego*, „Studia i Materiały do Historii Wojskowości”, T. XI, cz. I, s. 193-232.

*Wokół egzaminów wstępnych na łódzkie wyższe uczelnie*, „Dziennik Łódzki”, nr 165, s. 3.

*Wrzesień 1939 r. w literaturze historycznej*, „Odgłosy”, R. VIII, nr 37, s. 3.

*Zawalidrogę naszej humanistyki*, „Odgłosy”, R. VIII, nr 13, s. 3.

[Rec.] „Rocznik Łódzki”, T. X(XIII), s. 262-265 (*Łódź w latach 1945-1960*. Red. E. Rosset, Łódź 1962).

[Rec.] *Od krosien do kolosa fabrycznego*, „Odgłosy”, R. VIII, nr 5, s. 7 (G. Missalowa, *Studia nad powstaniem łódzkiego okręgu przemysłowego. 1815-1870*, t. 1, Łódź 1964).

[Rec.] „Rocznik Łódzki”, T. X(XIII), s. 260-262 („Osnowa”. *Almanach literacki*, t. 1, Łódź 1963; t. 2, Łódź 1964).

[Rec.] *Rocznik Łódzki. Łódzcy historycy na 20-lecie PRL*, „Odgłosy”, R. VIII, nr 10, s. 7 („Rocznik Łódzki”, T. X(XIII), Łódź 1965).

## 1966

*Ambasady polskiej kultury w Czechosłowacji*, „Odgłosy”, R. IX, nr 12, s. 3.

*Aurora*, „Mówią Wieki”, R. IX, nr 12, s. 20-23.

*Działalność naukowa prof. dr. Józefa Dutkiewicza*, „Rocznik Łódzki”, T. XI(XIV), s. 7-20, [współautorzy:] H. Katz, K. Śreniowska.

*Historia Polski na uniwersytetach ZSRR*, „Odgłosy”, R. IX, nr 41, s. 4.

*Legenda generała Litzmana*, „Odgłosy”, R. IX, nr 49, s. 4-5.

*Literatura wrześniea. (W rocznicę wybuchu wojny)*, „Odgłosy”, R. IX, nr 35, s. 6.

*Pierwsza defilada. Moskwa w listopadzie 1918 r.*, „Odgłosy”, R. IX, nr 45, s. 3.

*Zabytki złotego wieku (w ZSRR)*, „Odgłosy”, R. IX, nr 33, s. 7.

[Omówienie] *Dziesięć tomów „Rocznika Łódzkiego” na dwudziestolecie PRL*, „Osnowa”, s. 217-220.

[Rec.] „Rocznik Łódzki”, T. XI(XIV), s. 324-327 (S. Mrozińska, *Karabin i maska. Na podstawie dokumentów i wspomnień Teatru Wojska Polskiego w drodze i w Łodzi z lat 1943-1946*, Łódź 1964).

[Rec.] „Rocznik Łódzki”, T. XI(XIV), s. 327-328, [podp.] W. B. (*Muzeum w Sieradzu. Zbiory i działalność*, Łódź 1964).

[Rec.] „Rocznik Łódzki”, T. XI(XIV), s. 328-329 (*50-lecie ruchu filatelistycznego w Łodzi*, red. T. Hempel, R. Rosin, Warszawa 1964).

[Rec.] „Wojskowy Przegląd Historyczny”, R. XI, nr 4, s. 275-281 (*Z postępowych tradycji oręża polskiego. 1917-1939*, Warszawa 1966).

1967

*Działania wojenne w rejonie Piotrkowa Trybunalskiego w czasie kampanii wrześnieowej 1939 r.*, [w:] *750 lat Piotrkowa Trybunalskiego. Materiały na sesję naukową*. Red. R. Rosin, Piotrków Tryb. 1967, s. 129-148.

*Historia Polski i problematyka stosunków polsko-radzieckich na uniwersytecie w Pietrozawodsku (Karelia)*, „Biuletyn Informacyjny Studiów z Dziejów Stosunków Polsko-Radzieckich”, R. II, nr 7, s. 11-13.

*Historia Polski w Pietrozawodsku*, „Odgłosy”, R. X, nr 39, s. 5.

*Historycy radziecy w 50 rocznicę rewolucji*, „Odgłosy”, R. X, nr 44, s. 4-5.

*Operacja łódzka 1914 roku w radzieckiej literaturze historyczno-wojskowej*, „Rocznik Łódzki”, T. XII(XV), s. 203-219.

*Październik Iwanowa*, „Odgłosy”, R. X, nr 40, s. 1, 5.

*Powstanie zbrojne w Moskwie w 1917 r. 25.10-3.11.1917 r.*, „Wojskowy Przegląd Historyczny”, R. XII, nr 4, s. 20-65.

*Powstanie zbrojne w Piotrogradzie (24 X—26 X 1917)*, „Wiadomości Historyczne”, R. X, nr 5-6, s. 193-200.

[Rec.] „Rocznik Łódzki”, T. XII(XV), s. 363-365 (T. Witowiecki, *Tu mówi „Żelazo”*, Łódź 1966).

[Rec.] „Rocznik Łódzki”, T. XII(XV), s. 366-369 (Włókniarze łódzcy. *Monografia*. Red. E. Rosset, Łódź 1966).

[Rec.] *Wrzesień z perspektywy dwudziestu siedmiu lat*, „Wojskowy Przegląd Historyczny”, R. XII, nr 1, s. 354-360 (J. T. Mieszkowski, *Ze wspomnień podporucznika rezerwy. 1939-1941*, Warszawa 1966; T. Witowiecki, *Tu mówi „Żelazo”*, Łódź 1966; A. Zbyszewski, *Odwroty*, Warszawa 1966).

[Polem.] A. Zbyszewski, *Jeszcze raz o książce „Odwroty”*. *List od redakcji*, tamże, nr 2, s. 483-485.

1968

*Katedry czy instytuty? Na marginesie dyskusji o sprawach szkolnictwa wyższego*, „Odgłosy”, R. XI, nr 21, s. 3.

*Moskiewski Komitet Wojenno-Rewolucyjny w okresie powstania zbrojnego (25 X—3 XI 1917)*, „Zeszyty Naukowe UŁ”, S. I, z. 54, s. 3-21.

*Praca dydaktyczno-wychowawcza czy praca naukowa? (Na marginesie dyskusji o sprawach szkół wyższych)*, „Odgłosy”, R. XI, nr 23, s. 1, 3.

*Problematyka stosunków polsko-radzieckich na IV międzyuczelnianej konferencji historyków-slawistów w Mińsku. (31 stycznia—3 lutego 1968 r.)*, „Biuletyn Informacyjny Studiów z Dziejów Stosunków Polsko-Radzieckich”, R. III, nr 10, s. 15-19.

*Radziecka literatura historyczna lat 1918-1961 o powstaniu listopadowym*, „Zeszyty Naukowe UŁ”, S. I, z. 58, s. 3-23.

*Sprawy bynajmniej nietatwe. Problemy szkolnictwa wyższego — artykuł dyskusyjny*, „Głos Robotniczy”, nr 103, s. 3-4.

*W sprawie sylwetek dowódców i organizatorów Armii Radzieckiej*, „Wojskowy Przegląd Historyczny”, R. XIII, nr 2, s. 409-411.

[Rec.] *Rocznik Łódzki PTH*, „Odgłosy”, R. XI, nr 6, s. 4 („Rocznik Łódzki” 1967, T. XII(XV)).

## 1969

- Czy najlepsi? (Artykuł dyskusyjny), „Odgłosy”, R. XII, nr 30, s. 1-2.  
 Dwie rocznice, „Osnowa”, zima, s. 3-10.  
 25 lat nauki historycznej w Łodzi, [z cyklu:] *Nauka łódzka w 25-lecie*, „Osnowa”, jesień, s. 92-102.  
*Na tropach września 1939*, Łódź, s. 1-222, wyd. II.  
 Przeszość staje się coraz bliższa, „Odgłosy”, R. XII, nr 12, s. 9.  
*Ziemia łódzka w ogniu, 1 VIII–6 XII 1914 rok*, Łódź, s. 1-202. [Rec.] A. Galiński, „Nowe Książki” 1970, nr 18, s. 1104; W. Michowicz, „Rocznik Łódzki” 1971, T. XV(XVIII), s. 324-327.  
 \*\*\* [Artykuł bez tytułu. Dotyczy 25 rocznicy PRL], „Osnowa”, lato, s. 3-6.  
 [Rec.] *Encyklopedia wydarzeń Wielkiej Rewolucji Październikowej*, „Wojskowy Przegląd Historyczny”, R. XIV, nr 3-4, s. 543-546 (*Wielikaja Oktjabrskaja Socyjalistyczeskaja Riewolucija*, [w:] *Malen'kaja Encyklopedija*, Moskwa 1968).  
 [Rec.] *Pabianice wyprzedziły Łódź*, „Odgłosy”, R. XII, nr 18, s. 10' (*Dzieje Pabianic*, red. G. Missalowa, Łódź 1968).  
 [Rec.] *W pierścieniu blokady*, „Wojskowy Przegląd Historyczny”, R. XIV, nr 2, s. 430-438 (*Oborona Leningradu 1941-1944. Wspominaniya i dnewniki uczastnikow*, Leningrad 1968).

## 1970

- Egzamin państwowy Włodzimierza Lenina*, „Osnowa”, zima, s. 24-32.  
*Lenin jako organizator Wielkiej Rewolucji Październikowej*, „Wojskowy Przegląd Historyczny”, R. XV, nr 1, s. 12-34.  
*Materiały do działalności Polaków na Syberii i ich udziału w wojnie domowej*, „Biuletyn Informacyjny Studiów z Dziejów Stosunków Polsko-Radzieckich”, R. V, nr 17, s. 32-35.  
*Plany badawcze radzieckich historyków-slawistów dotyczące dziejów nowożytnych Polski*, „Biuletyn Informacyjny Studiów z Dziejów Stosunków Polsko-Radzieckich”, R. V, nr 18, s. 38-43.  
*Przyjaciel Polaków i Polski (W 100 rocznicę śmierci A. Hercena 1870-1970)*, „Odgłosy”, R. XIII, nr 20, s. 4.  
*Rok leninowski w Katedrze Historii ZSRR Uniwersytetu Łódzkiego*, „Biuletyn Informacyjny Studiów z Dziejów Stosunków Polsko-Radzieckich”, R. V, nr 17, s. 71-72. [podp.] W. B.  
*30 lat Katedry Historii Zachodnich i Południowych Słowian Uniwersytetu Moskiewskiego*, „Biuletyn Informacyjny Studiów z Dziejów Stosunków Polsko-Radzieckich”, R. V, nr 17, s. 29-32.  
 [Rec.] „Z pola walki”, R. XIII, nr 3, s. 144-148 (L. Bazyłow, *Historia Rosji*, Wrocław 1969).  
 [Rec.] „Rocznik Łódzki”, T. XIV(XVII), s. 385-388 (*Dzieje Pabianic*, red. G. Missalowa, Łódź 1968).  
*Krótki słownik biograficzny radzieckich historyków-slawistów*, „Biuletyn Informacyjny Studiów z Dziejów Stosunków Polsko-Radzieckich”, R. V, nr 19, s. 31-33 (Omówienie pracy *Istoriki slawisty SSSR. Bibliograficzeskij sprawocznik*, zostawili S. I. Sidielnikow, G. I. Czerniawski, Charkow 1969).

## 1971

- 30 lat Katedry Historii Zachodnich Słowian Uniwersytetu Moskiewskiego*, „Rocznik Łódzki”, T. XV(XVIII), s. 372-374.

[Rec.] *Sprawy stosunków polsko-rosyjskich i polsko-radzieckich w podręczniku historii południowych i zachodnich Słowian*, „Z dziejów Stosunków Polsko-Radzieckich. Studia i Materiały”, T. VIII, s. 249-251 (*Istorija jużnych i zapadnych sławian*, red. koll. I. M. Bielawska, I. A. Woronkow, W. G. Karasjow, I. W. Sozin, Moskwa 1969).

[Rec.] „Osnowa” zima 1969, wiosna 1969, lato 1969, jesień 1969, „Rocznik Łódzki”, T. XV(XVIII), s. 340-343.

[Rec.] „Rocznik Łódzki”, T. XV(XVIII), s. 307-310 (*Uniwersytet Łódzki 1945-1970*, red. A. Kłoskowska, Łódź 1970; *Łódź i ziemia łódzka w badaniach Uniwersytetu Łódzkiego w latach 1945-1970. Materiały na sesję naukową Uniwersytetu Łódzkiego z okazji 25-lecia UŁ*, red. W. Welfe, Łódź 1970; *Informator sprawozdawczy. 20 IV 1969—20 IV 1970*, red. Z. Batorowicz, Łódź 1970).

## 1972

*Głos w dyskusji nad referatem Bolesława Łopuszańskiego*, [w:] *Związki rewolucjonistów polskich i rosyjskich w XIX w. Materiały sesji naukowej. Poznań 12-14 listopada 1970*, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk, s. 73-74.

*Głos w dyskusji nad referatem Hanny Dylągowej*, [w:] *Związki rewolucjonistów polskich i rosyjskich w XIX w. Materiały sesji naukowej. Poznań 12-14 listopada 1970*, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk, s. 51-52.

*Postawy ludzi radzieckich*, „Odgłosy”, R. XV, nr 48, s. 3; nr 49, s. 5; nr 50, s. 1, 6.

[Rec.] „Rocznik Łódzki”, T. XVI(XIX), s. 444-445 (*25 lat wojskowej poligrafii w Łodzi. 1945-1970. Wydano w 400-lecie wojskowego druku w Polsce*, Łódź 1970).

[Rec.] „Rocznik Łódzki”, T. XVI(XIX), s. 442-443 (E. Haniszewski, *Aeroklub Łódzki im. kpt. pil. Fr. Żwirki. 1929-1939*, Łódź 1970).

[Rec.] „Kwartalnik Historyczny”, R. LXXIX, nr 1, s. 186-189 (*Istoriko-socjologiczeskije issledowanija. <Na materiałach sławiańskich stran>*, red. W. A. Diakow, M. N. Kuzmin, I. S. Miller, Moskwa 1970).

[Rec.] „Głos Robotniczy” nr 6, s. 4-5 (*Województwo łódzkie 1919-1969. Studia i materiały*, red. R. Rosin, Łódź 1971).

[Rec.] „Rocznik Łódzki”, T. XVI(XIX), s. 409-412 (*Województwo łódzkie 1919-1969. Studia i materiały*, red. R. Rosin, Łódź 1971).

## 1973

*Dzień dzisiejszy a Komisja Edukacji Narodowej*, „Studia i Materiały Pedagogiczno-Społeczne”, maj, s. 5-8.

*Egzaminy...*, „Odgłosy”, R. XVI, nr 28, s. 2.

*Egzaminy skończone — problem pozostał*, „Odgłosy”, R. XVI, nr 30, s. 3, 8.

*Historia ZSRR oraz problematyka stosunków polsko-radzieckich na łamach „Wojskowego Przeglądu Historycznego” (1966-1972)*, „Biuletyn Informacyjny”, Instytut Krajów Socjalistycznych PAN, R. VII, nr 31, s. 22-27.

*Międzyuczelniana sesja naukowa w Moskwie poświęcona problemom kształtowania się narodu radzieckiego jako nowej wspólnoty historycznej (12-14 XII 1972)*, „Biuletyn Informacyjny”, Instytut Krajów Socjalistycznych PAN, R. VII, nr 29, s. 26-29.

*Nauczanie historii ZSRR w krajach demokracji ludowej*, „Biuletyn Informacyjny”, Instytut Krajów Socjalistycznych PAN, R. VII, nr 29, s. 29-33.



*Nie zatłwiona sprawa sprzed lat*, „Odgłosy”, R. XVI, nr 8, s. 6-7.

[Głos w dyskusji] *Problemy priepodawanija istorii SSSR w stranach socyjalizma*, „Istorija SSSR”, nr 3, s. 186.

Profesor Józef Dutkiewicz jako badacz historii Polski, [w:] Józef Dutkiewicz. *Zasłużony Nauczyciel PRL*, red. W. Michowicz, Łódź, s. 33-45.

*Sesja naukowa Uniwersytetu Moskiewskiego poświęcona problemom kształtowania się narodu radzieckiego. 12-14.12.1972 r.*, „Wojskowy Przegląd Historyczny”, R. XVIII, nr 1, s. 361-363.

*VI Sesja Wielostronnej Komisji Problemowej Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej. (31 X—2 X 1973)*, „Biuletyn Informacyjny”, Instytut Krajów Socjalistycznych PAN, R. VII, nr 32, s. 21-24.

*VI wszechzwiązkowa konferencja historyków-slawistów (1-4 października 1973 r.)*, „Biuletyn Informacyjny”, Instytut Krajów Socjalistycznych PAN, R. VII, nr 32, s. 19-21.

*Treść przemian w ZSRR, [w:] 50 lat ZSRR. Referaty i materiały sesji naukowej zorganizowanej przez UŁ 5 grudnia 1972 r.*, red. . . ., Łódź, s. 111-114.

*Z prac Katedry Historii Zachodnich i Południowych Słowian Uniwersytetu Moskiewskiego*, „Biuletyn Informacyjny”, Instytut Krajów Socjalistycznych PAN, R. VIII, nr 29, s. 55. [podp.] W. B.

[Rec.] *Bohaterski Leningrad*, „Wojskowy Przegląd Historyczny”, R. XVIII, nr 2, s. 298-299 (W. E. Zubakow, *Georgiczeskij Leningrad*, Moskwa 1972).

[Rec.] *XX tom „Rocznika Łódzkiego”*, „Odgłosy”, R. XVI, nr 18, s. 10, „Rocznik Łódzki”, T. XVII(XX), Łódź 1973).

[Rec.] „Rocznik Łódzki”, T. XVIII(XXI), s. 184-186 (*Nad górną Prosną*, t. 1, Opole—Wieluń 1971).

[Rec.] „Rocznik Łódzki”, T. XVII(XX), s. 283-285 (B. M. Tupolew, *Ekspancja niemieckiego imperiaлизма w Jugo-Wostocznoj Jewropie w konce XIX — naczale XX w.*, Moskwa 1970).

[Rec.] „Rocznik Łódzki”, T. XVIII(XXI), s. 183-184 (*Województwo łódzkie. Przewodnik*, red. T. Krzemiński, Warszawa 1972).

1974

*II seminarium wykładowców historii ZSRR z państw socjalistycznych (10-15 lutego 1975 r.)*, „Biuletyn Informacyjny”, Instytut Krajów Socjalistycznych PAN, R. VIII, nr 36, s. 8-10.

*Historia ZSRR. (Okres umacniania socjalizmu)*, Łódź, s. 8-10. Omówienie skryptu: N. G. Gorin, [w:] *Materiały k simpozjumu istorikow socyjalistycznych stran*, Moskwa 1975, s. 216-224.

[Streszczenie referatu] *Potencjał militarny Rosji przed pierwszą wojną światową i podczas wojny w ocenie współczesnych i w konfrontacji z rzeczywistością*, [w:] *Rosja w okresie pierwszej wojny światowej i rewolucji lutowej. XI powszechny zjazd historyków polskich w Toruniu. Sympozjum 16 (Toruń, 12 września 1974)*, red. L. Bazyłow, Toruń, s. 5-9.

*Powstanie grudniowe proletariatu Moskwy. 7(20)—19 XII 1905 (1 I 1906)*, [w:] L. Mrocza, W. Bortnowski, *Dwa powstania*, Łódź, s. 131-288. [Rec.] K. Bądzia, „Rocznik Łódzki” 1976, T. XXI(XXIV), s. 236-239; N. I. Bucharin, „Istorija SSSR” 1975, nr 5, s. 205-207; A. Garlicki, „Nowe Książki” 1975, nr 2, s. 10-11; „Informacyjnyj Biulletien” *Problemnoj Komisii Mnogostronnogo Sotrudniczestwa Akademii Nauk Socyjalistycznych Stran* 1975, nr 8, s. 47-48.

Prace nad dziejami wojskowości w Instytucie Historii Uniwersytetu Łódzkiego, „Wojskowy Przegląd Historyczny”, R. XIX, nr 4, s. 337-338, [podp.] W. B.

Problemy pracy Zakładów Historii ZSRR na wyższych uczelniach, „Dzieje Najnowsze”, R. VI, nr 1, s. 257-258.

VI ogólnozwiązkowa konferencja slawistów radzieckich, „Rocznik Łódzki”, T. XIX(XXII), s. 287-288.

Wpływ wydawnictw wojskowych na treści nauczania w szkole (list do Redakcji), „Wojskowy Przegląd Historyczny”, R. XIX, nr 1, s. 436-438.

[Rec.] Leningradzkie pospolite ruszenie w latach wojny niemiecko-radzieckiej, „Wojskowy Przegląd Historyczny”, R. XIX, nr 1, s. 338-342 (N. Szuwałow, *My stanowimisia soldatami. Iz zapisok opolczenca*, Leningrad 1973).

[Rec.] „Rocznik Łódzki”, T. XIX(XXII), s. 237-238 (*Łódzkie przemiany*, Łódź 1973).

## 1975

K woprosu ob uczastii gruzin w pol'skom partizanskom dwiżenii w 1941-1944 gg, „Zeszyty Naukowe UŁ”, S. I, z. 111, s. 29-40.

[List do Redakcji] Na marginesie monografii J. Wróblewskiego „Armia «Łódź» 1939”, „Wojskowy Przegląd Historyczny”, R. XX, nr 4, s. 475-480.

Problematyka wojskowa na konferencji naukowej w Łodzi: „Historyczne znaczenie rewolucji 1905 r.” 23-24 VI 1975 r., „Wojskowy Przegląd Historyczny”, R. XX, nr 4, s. 401-404.

[Streszczenie referatu] Rola ZSRR w rozgromieniu faszyzmu w Europie, [w:] XXX-lecie socjalistycznej wspólnoty państw Europy środkowej i wschodniej. Materiały na konferencję naukową z okazji 30-lecia zwycięstwa nad faszyzmem, 30-lecia układu polsko-radzieckiego o przyjaźni i współpracy i 20-lecia Układu Warszawskiego, zorganizowaną przez studia nauk politycznych UŁ, PŁ, AM, WAM i wyższych szkół artystycznych oraz Studium Wojskowe UŁ — Łódź 29 kwietnia 1975 r. Opracował i do druku przygotował S. Wojtkowiak, Łódź, s. 7-8.

Rola Związku Radzieckiego w rozgromieniu koalicji państw faszystowskich, „Biuletyn Pedagogiczny” Ośrodka Szkolenia Oficerów Politycznych im. Ludwika Waryńskiego, nr 3, s. 15-21.

70-lecie pierwszej rewolucji rosyjskiej. Konferencja w Tbilisi, „Biuletyn Informacyjny”, Instytut Krajów Socjalistycznych PAN, R. IX, nr 38, s. 13-17.

VII wszechzwiązkowa konferencja historyków-slawistów, „Biuletyn Informacyjny”, Instytut Krajów Socjalistycznych PAN, R. IX, nr 38, s. 26-30.

Uczastije gruzin w dwiżenii soprotiwlenija Pol'szy, „Izwiestija Akademii Nauk Gruzinskiej SSR”, nr 4, s. 20-27.

Zmiany form walki w toku rewolucji 1905 r., [Łódź] s. 1-28 [powiel.] Konferencja naukowa „Historyczne znaczenie rewolucji 1905 r.”, Łódź, 23-24 czerwca 1975 r.

[Rec.] „Rocznik Łódzki”, T. XX(XXIII), s. 361-364 (*Łódź 1423-1823-1973. Zarys dziejów i wybór dokumentów*, oprac. R. Rosin, M. Bandurka, Łódź 1974).

[Rec.] „Z Dziejów Stosunków Polsko-Radzieckich. Studia i Materiały”, T. XI-XII, s. 408-409 (M. Tanty, *Zwycięstwo „leninowskiej polityki narodowościowej w Związku Radzieckim*, Warszawa 1972; T. Walichnowski, *ZSRR — państwo wielonarodowe*, Warszawa 1972).

[Rec.] „Rocznik Łódzki”, T. XX(XXIII), s. 353-355 (*Województwo łódzkie w XXX-leciu PRL*, red. W. Imięński, Łódź 1974).

1976

Feliks Dzierżyński jako wzorzec osobowy działacza partyjnego i funkcjonariusza resortu spraw wewnętrznych [stenogram wykładu], „Materiały i Studia”, nr 17, Ośrodek Doskonalenia Kadr Kierowniczych MSW, Łódź s. 1-14.

Kaliszanie. Kartki z dziejów Królestwa Polskiego, Warszawa, s. 388.

[Rec.] A. Barszczewska-Krupa, „Rocznik Łódzki” 1978, T. XXIII(XXVI), s. 385-386; J. Nadziejka, „Nowe Książki” 1977, nr 3, s. 42-44; A. Szwarc, „Młwoią Wieki” 1977, R. XX, nr 3, s. 38-39.

Podgotowka kandydatskich i doktorskich dyssertacji po historii ZSRR w Polskiej Narodnej Republiki [streszcz. referatu], „Istorija ZSRR”, nr 2, s. 188.

Prace nad dziejami wojskowości w Instytucie Historii UŁ, [w:] *Badania nad dziejami wojskowymi w Polsce*, Poznań, s. 22-25.

Rola ZSRR w rozgromieniu faszystów w Europie, [w:] *Ze studiów nad kształtowaniem się socjalistycznej wspólnoty państw Europy środkowej i wschodniej. Materiały konferencji naukowej z okazji 30-lecia zwycięstwa nad faszyzmem, 30-lecia układu polsko-radzieckiego o przyjaźni i współpracy oraz 20-lecia Układu Warszawskiego, zorganizowanej przez studia nauk politycznych UŁ, PŁ, AM i WAM, oraz Studium Wojskowe UŁ. Łódź 29 kwietnia 1975 r.*, Łódź, s. 18-27.

III seminarium wykładowców historii ZSRR z krajów socjalistycznych (18-21 października 1976), „Biuletyn Informacyjny”, Instytut Krajów Socjalistycznych PAN, R. X, nr 44, s. 21-25.

W pierścieniu blokady. Kartki z dziejów obrony Leningradu 1941-1944, Łódź, s. 1-252.

[Rec.] K. Bugajak, „Wojskowy Przegląd Historyczny” 1977, R. XXII, nr 4, s. 218-224; P. Chmielewski, „Rocznik Łódzki” 1978, T. XXIV(XXVII), s. 226-229; M. Wilk, „Nowe Książki” 1977, nr 13, s. 47, 50.

[Rec.] „Żołnierz Wolności”, nr 275, s. 3 (*Encyklopedia II wojny światowej*, Warszawa 1975).

[Rec.] „Rocznik Łódzki”, T. XXI(XXIV), s. 245-249 (J. Wróblewski, *Armia „Łódź” 1939*, Warszawa 1975).

[Nota bibliograficzna] „Biuletyn Informacyjny”, Instytut Krajów Socjalistycznych PAN, R. X, nr 44, s. 64-66 (A. J. Grunt, *Moskwa 1917 — Rewolucja i kontrrewolucja*, Moskwa 1976).

1977

[Czternaście not encyklopedycznych] *Encyklopedia Rewolucji Październikowej*, red. nauk. L. Bazyłow, J. Sobczak, Warszawa, s. 488.

Feliks Dzierżyński w walce o utrwalenie i upowszechnienie socjalizmu [stenogram wykładu], „Materiały i studia”, nr 23, Ośrodek Doskonalenia Kadr Kierowniczych MSW, Łódź, s. 1-17.

*Historia ZSRR. (Okres umacniania socjalizmu i Wielkiej Wojny Narodowej). 1938-1945*, Łódź, s. 1-137, wyd. II.

*Katedra Historii Słowian Zachodnich i Północnych Uniwersytetu Moskiewskiego*, „Biuletyn Informacyjny”, Instytut Krajów Socjalistycznych PAN, R. XI, nr 4, s. 34-36.

*Łódź w rewolucji 1905 roku*, [w:] *Pierwsza rosyjska rewolucja — gienialna niepodległość Wielkiego Oktobria*, Tbilisi, s. 100-110.

*Październikowe powstanie zbrojne w Moskwie (25 X—3 XI 1917)*, streszczenie

referatu, [w:] *Wielki Październik i drogi rozwoju socjalizmu. Materiały sesji naukowej*, red. M. Zakrzewska-Dubasowa, Lublin, s. 43-53.

*Potencjał militarny Rosji przed pierwszą wojną światową i podczas wojny w konfrontacji z rzeczywistością*, [w:] *Rosja w okresie pierwszej wojny światowej i rewolucji lutowej*, pod. red. L. Bazylowa, Warszawa, s. 43-76.

*Uwagi do uwag płk. dr. Jana Wróblewskiego (o książce „Armia «Łódź» 1939”)*, „Wojskowy Przegląd Historyczny”, R. XXII, nr 4, s. 335-336.

*Wielki Październik i drogi rozwoju socjalizmu. Sesja naukowa w Lublinie*, „Biuletyn Informacyjny”, Instytut Krajów Socjalistycznych PAN, R. XI, nr 4, s. 64-66.

„*Wolność*” — gazeta I Frontu Białoruskiego dla ludności Polski, „Z Dziejów Stosunków Polsko-Radzieckich. Studia i Materiały”, T. XVI, s. 245-258.

[Rec.] „Wojskowy Przegląd Historyczny”, R. XXII, nr 3, s. 240-247 (A. J. Grunt, *Moskwa 1917 — Rewolucja i kontrrewolucja*, Moskwa 1976).

[Rec.] „Z Dziejów Stosunków Polsko-Radzieckich. Studia i Materiały”, T. XVI, s. 259-264 (A. J. Grunt, *Moskwa 1917 — Rewolucja i kontrrewolucja*, Moskwa 1976).

[Rec.] „Biuletyn Informacyjny”, Instytut Krajów Socjalistycznych PAN, R. XI, nr 4, s. 73-77 (T. Walichnowski, *ZSRR — rozwój i międzynarodowe znaczenie*, Warszawa 1977).

[Rec.] „Rocznik Łódzki”, T. XXII(XXV), s. 354-357. (*Zbrodnie Wehrmachtu w dorzeczu Pilicy. Wrzesień 1939. Materiały sympozjum naukowego zorganizowanego 17 IV 1975 r. w Piotrkowie Trybunalskim, Łódź 1975*).

## 1978

*Bohaterstwo żołnierzy radzieckich w Wielkiej Wojnie Narodowej* [streszczenie referatu], „Biuletyn Pedagogiczny” Centrum Szkolenia Oficerów Politycznych im. Ludwika Waryńskiego, R. V, nr 10, s. 4-7.

*VIII wszechzwiązkowa konferencja historyków-slawistów w Doniecku*, „Biuletyn Informacyjny”, Instytut Krajów Socjalistycznych PAN, R. XII, nr 1, s. 26-30.

*IV międzynarodowe seminarium wykładowców historii ZSRR z krajów socjalistycznych (24-27 października 1978 r.)*, „Biuletyn Informacyjny”, Instytut Krajów Socjalistycznych PAN, R. XII, nr 4, s. 24-27.

*Władimir Piczeta (1878-1947)*, „Biuletyn Informacyjny”, Instytut Krajów Socjalistycznych PAN, R. XII, nr 4, s. 48-51.

## PRACE REDAKCYJNE

*Dzieje wojskowości polskiej do r. 1831. (Wypisy źródłowe)*, Warszawa 1949, s. 1-291 — redaktor.

„Głos Uniwersytetu” — członek Kolegium Redakcyjnego w latach 1953-1956.

*50 lat ZSRR. Referaty i materiały sesji naukowej zorganizowanej przez UŁ 5 grudnia 1972 r.*, Łódź 1973, s. 1-166 — redaktor.

„Studia i Materiały Pedagogiczno-Społeczne” — członek Komitetu Redakcyjnego — 1973 r.

„Wojskowy Przegląd Historyczny” — członek Komitetu Redakcyjnego od powstania 1971 r.